

Manifest van de Kansen

*Internationale Samenwerking; van
'voor de ander' naar 'met de ander'*

**KERK IN
ACTIE
GIRO456**

Van crisis...

Een wereldwijde financiële en economische crisis houdt ons bezig. De alles bepalende vraag lijkt te zijn hoe we zo snel mogelijk weer naar de situatie van vóór de crisis kunnen terugkeren. Naar een situatie van ongeremde groei en welvaart, waarbij de huidige crisis slechts een ongemakkelijke en tijdelijke onderbreking is. Dat juist onze manier van produceren, verhandelen en consumeren de oorzaak vormt van de huidige wereldwijde crisis, maar ook van de toenemende klimaat- en voedselcrisis, wordt niet aanvaard.

De crises maken pijnlijk duidelijk dat de wereldeconomie de afgelopen decennia niet gericht is geweest op een beheerste 'duurzame' ontwikkeling voor alle

mensen op deze aarde. Wereldwijd, ook in Nederland, werd gewerkt aan steeds toenemende economische groei. Te weinig waren wij bezig met de gevolgen van onze groei voor het milieu, de allerarmsten en toekomstige generaties.

De gevolgen voor de westerse economieën zijn voor iedereen die de krant leest bekend. Maar wie kent de gevolgen voor de armere landen, voor kwetsbare mensen overal ter wereld, voor de achtergestelden? Wij worden door ons werk geconfronteerd met de gevolgen in niet-westerse landen en vinden dat de bestrijding van de crises niet alleen gericht moet zijn op het herstel van 'hier' en 'nu'.

...naar kansen

Wij roepen op tot aandacht voor de kwetsbare mensen, hier en in het zuiden, juist nu! Want deze crises bieden de kans om economieën duurzamer te maken, zodat economische groei niet langer ten koste gaat van toekomstige generaties, en wereldwijd alle burgers mee kunnen groeien, vooral ook zij die economisch achterblijven. Niemand mag uitgesloten worden, ook niet in Nederland.

Nu is de tijd om bestaande en onverwachte en baanbrekende nieuwe netwerken te benutten voor een fundamentele herziening van de economische wereldorde. Daarmee kunnen we de grote problemen van onze tijd op het gebied van milieu en eerlijke verdeling van welvaart aanpakken.

Van kernwaarden...

Wij vinden dat de overheid, het bedrijfsleven, de politiek en het maatschappelijk middenveld, in de vernieuwing van de economische wereldorde enkele kernwaarden centraal dienen te stellen: gerechtigheid, rentmeesterschap en compassie.

- Gerechtigheid zodat we nog sterker gelijkwaardige relaties tussen mensen stimuleren en dat we eerlijke kansen willen geven aan alle mensen om zich te kunnen ontwikkelen.
- Rentmeesterschap om meer duurzame consumptie- en productiepatronen te creëren die de planeet niet meer beschadigen en welzijn brengen voor iedereen.
- Compassie met de meest kwetsbaren; door het hart te laten spreken, maar ook door mensen hier en daar met elkaar samen te laten werken aan ons gemeenschappelijk belang van een leefbare wereld.

Wij pleiten ervoor dat alle partijen, overheid, politiek, bedrijfsleven en maatschappelijk middenveld, deze kernwaarden als uitgangspunten voor het eigen handelen nemen. Dat is uiteindelijk in een ieders belang: gerechtigheid zal leiden tot stabiliteit, rust en ruimte voor ontwikkeling. Dat schept een klimaat waarin overheden de randvoorwaarden kunnen scheppen voor universiteiten en bedrijven om hun enorme potentieel aan innovatie in te kunnen zetten om producten en diensten die maatschappelijk relevant én duurzaam zijn, te ontwikkelen.

In dit manifest brengen we kansen onder de aandacht die kunnen bijdragen aan een oplossing van de huidige crises, voor onszelf en voor onze medemensen.

...naar actie

Allereerst een aantal mogelijkheden die ontwikkelings-samenwerking overstijgen.

1 Verduurzaam de huidige consumptie- en productiepatronen.

We moeten eerst ons eigen gedrag veranderen in duurzamere productie- en consumptiepatronen. Dat is belangrijk omdat armoedebestrijding anders niet lukt. Overheden, instanties en mensen; als burgers en consumenten, zullen gedrag en handelen moeten veranderen om ruimte te maken voor anderen. Dat is geen gemakkelijke boodschap maar we kunnen niet doorgaan met ons extreme consumptie- en energiepatroon en de lasten daarvan afwentelen op kansarme mensen in het Zuiden en Noorden.

Een daadwerkelijk duurzame omslag dient in internationaal verband tot stand te komen. Daartoe moet er internationaal samengewerkt worden tussen overheden, bedrijven en het maatschappelijk middenveld, waarbij uitgestegen moet worden boven vaak -door eigenbelang- zelfopgelegde beperkingen in creativiteit.

2 Creëer een eerlijke wereldhandel.

Globalisering is een onomkeerbaar proces. Maar we delen met velen de zorg over een eenzijdige nadruk op economische en financiële globalisering waarin de rijke landen (en de rijke elite in de nieuw ontwikkelende economieën) hun positie nog verder versterken ten opzichte van ontwikkelingslanden. Globalisering dient in financieel en economisch opzicht rechtvaardiger verhoudingen, zowel tussen als binnen landen, te bevorderen en rekening te houden met culturele verscheidenheid.

3 Hervorm het huidige internationale financiële systeem.

Hervorm de spelregels en instituten van het financiële systeem zodanig dat multinationale ondernemingen en andere grote spelers geen mogelijkheid meer hebben om hun belastingverplichtingen – waar dan ook - te ontduiken. Belastingontduiking door vermogende particulieren en multinationale ondernemin-

gen kost ontwikkelingslanden per jaar 160 miljard dollar kost (Bron: Christian Aid). Dat is meer dan deze landen nu ontvangen aan ontwikkelingshulp (100 miljard dollar). Het bankgeheim moet worden afgeschaft. Bedrijven die internationaal opereren moeten verplicht worden om jaarlijks openbaar te maken hoeveel belasting ze in elk vestigingsland afdragen. De zeggenschapsverhoudingen in multilaterale financiële instellingen zoals de Wereldbank en het IMF moeten worden aangepast. Zo'n hervorming moet een uitdrukking zijn van de veranderende machtsverhoudingen in de wereld, zodat opkomende economieën bij kunnen dragen aan en betrokken worden bij de oplossing van de mondiale problemen. De minst ontwikkelde landen moeten financiële steun krijgen op voorwaarden die goed aansluiten bij hun eigen ontwikkelingsstrategie, zonder hen te dwingen tot overhaaste deregulering, privatisering en liberalisering.

4 Vorm een Nederlands Ministerie van Internationale Duurzaamheid.

Breng hierin de internationale aspecten van economische ontwikkeling, landbouw, armoedebestrijding, milieu, internationale veiligheid en mensenrechten in een goede balans samen. Dit Ministerie moet er voor gaan zorgen dat de effecten van ontwikkelings-samenwerking niet middels (gebrek aan) maatregelen van andere Ministeries weer teniet gedaan worden.

Maar ook binnen de sector van ontwikkelingssamenwerking dienen de overheid, de particuliere ontwikkelingsorganisaties en de multilaterale organisaties zich af te vragen hoe zij in deze tijd, met inachtneming van de kernwaarden, kunnen bijdragen aan een proces van duurzaam herstel en voortbestaan.

5 Smeed werkbare en levensvatbare coalities en allianties tussen maatschappelijke organisaties.

Ons doel is om een halt toe te roepen aan de huidige versnippering van het maatschappelijk initiatief. In Nederland zijn meer dan drieduizend geregistreerde

organisaties actief op het terrein van ontwikkelings-samenwerking. Deze organisaties dienen onderling en met de milieu- en mensenrechtenorganisaties en wetenschappelijke instellingen de handen ineen te slaan om complexe vraagstukken op een samenhangende manier aan te pakken. Discussies over diversiteit en de historische banden waarop de relaties met werk in vele landen gebaseerd zijn, moeten we nu afsluiten met afspraken over wie, wat, waar, doet.

6 Werk in coalities en allianties samen met Nederlandse bedrijven.

Bedrijven die eerlijk en duurzaam (gaan) produceren en maatschappelijk betrokken zijn, zijn onze partners. Een duurzaam functionerende wereldmaatschappij kan niet zonder betrokkenheid en medeverantwoordelijkheid van het bedrijfsleven. Er zullen meer allianties gesmeed worden met bedrijven. Met behulp van zuidelijke partners zal de keuze gemaakt worden met welke bedrijven wordt gewerkt. Wij investeren in 'faire' duurzaamheid.

7 Betrek eerst en vooral de ontwikkelingslanden en partners bij de cruciale beslissingen die over hun toekomst genomen worden.

Deze crisis gaat voorbij en daarna zullen de landen elkaar nodig hebben om de schaarse ruimte en middelen voor de mondiale gemeenschap in te kunnen zetten. Eenzijdige oplossingen bedenken voor wereldwijze problemen is niet goed meer. Daadwerkelijke ontwikkeling impliceert dat het Westen haar politieke en economische macht deelt met de rest van de wereld. Dat geldt voor een breed scala aan onderwerpen, variërend van de onrechtvaardige en achterhaalde stemverhouding van landen binnen het IMF en de Wereldbank, een humaner en rechtvaardiger migratie- en asielbeleid, tot het afschaffen van subsidies en handelspraktijken die producenten en consumenten in het zuiden schade toebrengen.

Maatschappelijke organisaties in het Zuiden zijn volwassen en zijn goed in staat om zelf hun rol en prioriteiten te bepalen. Wij zullen als ontwikkelingsorganisaties op deze nieuwe situatie inspelen door onze macht te delen met vertegenwoordigers van zuidelijke maatschappelijke organisaties.

Tenslotte...

Als ontwikkelingsorganisaties die samenwerken met mensen over de gehele wereld zien wij mogelijkheden om gezamenlijk beter uit deze crisis te komen; met een eerlijker economische ontwikkeling en verdeling.

Geïnspireerd door de bron van gerechtigheid, rentmeesterschap en compassie zullen wij ons inzetten voor een rechtvaardiger wereld, de wereld waarin wij en onze kinderen, nu en later, leven.

De ICCO-Alliantie, samenwerkende ontwikkelingsorganisaties

EDUKANS, Postbus 1492, 3800 BL Amersfoort
ICCO, Postbus 8190, 3503 RD Utrecht
KERK IN ACTIE, Postbus 456, 3500 AL Utrecht
OIKOCREDIT, Herculesplein 207a, 3584 AA Utrecht
PRISMA, Randhoeve 227 A, 3995 GA Houten
SHAREPEOPLE, Postbus 8184, 3503 RD Utrecht